

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 23. april 2019.godine

BLIC- Arterijska hipertenzija - TIHI UBICA

DANAS- Poklon lekaru od 462 evra više nije mito

TALAS- Koliko smemo da častimo doktora? Advokat Tijana Kojović za Talas

VEČERNJE NOVOSTI- Zbog nevakcinisanja oduzimaće se čak i roditeljsko pravo

VEČERNJE NOVOSTI- Apotekarska ustanova Leskovac: Traže lek za dugove

POLITIKA- Prvo štampano 3D srce

KURIR- NEVEROVATAN PODUHVAT SRPSKIH LEKARA! Sve je bilo spremno da se SPASU 4 ŽIVOTA, angažovani su čak i POLICIJSKI PRESRETAČI! Svaki minut je bio bitan...

KURIR- GRAĐANI NE MARE ZA ORALNO ZDRAVLJE: Svaki deseti Srbin nema nijedan zub!

BLIC- VAGE I DUŽINOMETRI ZA PORODILIŠTA U SRBIJI Još jedna uspešna akcija "Blic fondacije" za pomoć najmlađima

N1- "Asovi za decu" obezbedili ultrazvučni aparat za užičku bolnicu

*****DZ NOVI SAD-**Škola za odvikavanje od pušenja

Arterijska hipertenzija - TIHI UBICA

Visok krvni pritisak se nekada smatrao bolešću starih, ali je danas sve prisutniji i među mlađim osobama. Zovu ga još i tihim ubicom, upravo zbog simptoma koji često izostanu.

Arterijska hipertenzija spada u hronične masovne nezarazne bolesti savremenog čoveka i procenjuje se da u svetu boluje više od jedne milijarde ljudi. To je jedan od najvažnijih faktora rizika za nastanak i drugih oboljenja srca i krvnih sudova, pre svega angine pektoris, infarkta miokarda ili moždanog udara. Smatra se da osobe koje imaju visok krvni pritisak čak sedam puta češće mogu dobiti moždani udar.

Kada je pravo vreme da se pacijentu uvede antihipertenzivna terapija, koja nažalost često zahteva i upotrebu dva, tri, pa čak i četiri leka, objašnjava prof. dr Dejan Sakač, kardiolog u Institutu za kardiovaskularne bolesti Vojvodine.

- Evropsko udruženje kardiologa visok krvni pritisak definiše kada su njegove vrednosti više ili jednake od 140 sa 90. U aktuelnim preporukama za tretman arterijske hipertenzije iz 2018. godine novine se odnose na postupak postavljanja dijagnoze, postizanje željenih vrednosti krvnog pritiska u odnosu na postojanje drugih bolesti i ukupnog kardiovaskularnog rizika – ističe prof. dr Sakač.

Ove preporuke, nastavlja doktor, preporučuju pravo vreme kada se pored promene stila života, pacijentu uvodi i antihipertenzivna terapija.

- Nažalost, veliki broj pacijenata i pored primene lekova ne postiže željene vrednosti krvnog pritiska. Kako je neko vreme u fokusu bio niz novih antihipertenzivnih lekova i primena dva ili tri leka u jednoj tableti, aktuelne preporuke sada podsećaju na značaj i mesto upotrebe proverenih lekova otkrivenih i pre 60 godina, kao što je spironolakton. Spironolakton pripada grupi diuretika, deluje tako što vrši blokadu posebnih MRA receptora i uticajem na dejstvo hormona aldosterona dovodi do snižavanja krvnog pritiska. Dodatak malih doza spironolaktona (25 do 50 mg) postojećoj terapiji postao je sastavni deo važećeg Evropskog vodiča za tretman arterijske hipertenzije, posebno u delu tretmana rezistentne arterijske hipertenzije – kaže prof. dr Sakač.

On pojašnjava da se spironolakton može bezbedno kombinovati sa drugim grupama antihipertenzivnih lekova uz periodično praćenje parametara bubrežne funkcije (kreatinin, kalijum, jačina glomerularne filtracije), što se podrazumeva i kod primene drugih lekova.

Poklon lekaru od 462 evra više nije mito

U narodu je uvreženo mišljenje da lekara treba častiti nekim simboličnim darom, a li je korupcija ako pacijent lekaru odnese piće, parfem, bombonjeru ili, možda, neki skuplji poklon?

Po svemu sudeći, sada je to sasvim legitimno. Jer, po Zakonu o zdravstvenoj zaštiti koji je usvojen 3. aprila, lekari sada smeju da prime nenovčane poklone u vrednosti do 462 evra. Do te računice jasno se dolazi jer propisi predviđaju da zdravstveni radnici u Srbiji smeju da prime nenovčani poklon čija

pojedinačna vrednost ne prelazi pet odsto prosečne plate, što je 2.726 dinara (23 evra), a ukupna vrednost ne prelazi prosečnu neto platu od 54.521 dinara (462 evra).

Dakle, po tome se više neće tretirati kao korupcija ako pacijenti lekare nagrade poklonima, ali i dalje ostaje stavka da nikako ne smeju da traže i dobiju novac. Sve ovo navedeno je u stavu 234. Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Treba imati u vidu da, ukoliko zdravstveni radnik i zdravstveni saradnik ima sumnju u pogledu sukoba interesa ili prihvatanja poklona ili usluge, on je, prema propisima, dužan da o tome najkasnije narednog radnog dana obavesti etički odbor zdravstvene ustanove.

U Ministarstvu zdravlja objašnjavaju da su oni ispoštovali preporuku Agencije za borbu protiv korupcije i na ovaj način definisali ovu oblast.

S druge strane, u Udruženju „Doktori protiv korupcije” smatraju da je na ovaj način došlo do legalizacije bakšiša i da ova stavka u zakonu prevazilazi zdrav razum.

– Ljudi plaćaju zdravstveno osiguranje i nije u redu da se dozvoli da nose i poklone. Ovim propisom poništava se princip univerzalnosti i dostupnosti zdravstvene zaštite. Nije sasvim jasno koliko takvih poklona od 500 evra lekar sme da primi mesečno – pita se Draško Karađinović, iz ovog udruženja.

Prof. dr Višeslav Hadži-Tanović, predsednik Udruženja privatnih lekara Srbije, pojašnjava da je u našem narodu uvreženo mišljenje da lekara treba častiti nekim simboličnim poklonom. Čak i kada idu kod privatnika, pacijenti ponesu flašu pića ili buket cveća.

– Mislim da tako nešto niko ne može da zabrani pacijentu. To je znak pažnje. Ali, nije u redu da lekar, recimo, traži da mu pacijent kupi laptop. Ali, kod nas ima svega. Na primer, ima slučajeve da posle operacije pacijent lekaru donese kući ispečeno prase. Treba napraviti razliku između pažnje i prave korupcije. U bolnicama u Americi u kojima sam boravio lekari mogu da prime poklone u vrednosti do 100 evra, a sve što je skuplje od toga mora da se prijavi jer ne sme da se primi ili može da se da zajedničkom dobru. U Srbiji u nekim inostranim firmama ili bankama zaposleni mogu da prime poklon koji košta do 50 evra – pojašnjava Hadži-Tanović.

Treba napomenuti da je, po Krivičnom zakoniku, za primanje klasičnog mita u novcu predviđena zatvorska kazna. Za mito primljen nakon intervencije, koji nije unapred obećan, lekaru sledi od tri meseca do tri godine zatvora. Ukoliko je mito primljen pre intervencije za ono što je lekar morao da uradi, zatvorska kazna može da iznosi do osam godina. Za mito primljen pre intervencije za ono što lekar nije smeo da uradi doktor može da se osudi na 12 godina zatvora, a ukoliko je uhvaćen u korupciji predmet mita se oduzima.

Koliko smemo da častimo doktora? Advokat Tijana Kojović za Talas

Sredinom aprila stupio je na snagu Zakon o zdravstvenoj zaštiti u kojem se navodi da se ne smatra korupcijom i sukobom interesa "iskazivanje zahvalnosti u vidu poklona manje vrednosti, reklamnog materijala i uzoraka, koji nije izražen u novcu i čija pojedinačna vrednost ne prelazi 5%, a ukupna vrednost ne prelazi iznos jedne prosečne mesečne plate bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji".

Kako je prosečna neto zarada u januaru 2019. iznosila 54.521 dinar, piše Nova ekonomija, to znači da ukupna vrednost poklona ne sme da bude veća od 462 evra kako se ne bi smatrala korupcijom.

U tekstu Zakona, međutim, nije precizirano na koji vremenski period se ovo odnosi.

Šta tačno donosi novi Zakon i kakve su moguće posledice? Da li su ovom odredbom „legalizovani mito i korupcija“, kako glasi većina reakcija na društvenim mrežama?

Razgovarali smo sa advokatom Tijanom Kojović.

Kojović: Ovo nije legalizacija korupcije, ali Zakon ima više spornih tačaka

Advokat Tijana Kojović u razgovoru za Talas objašnjava da je pomenutom odredbom sada dozvoljeno da lekari prime poklon manje vrednosti ako je reč o iskazivanju zahvalnosti:

„To nije mito, nezavisno od vrednosti – nije dozvoljeno plaćanje doktoru da uradi nešto što bi inače morao da uradi u okviru svoje delatnosti. Ja tu formulaciju „iskazivanje zahvalnosti“ tumačim tako da poklon dolazi samoinicijativno od strane pacijenata.“

Ono što je sporno u ovoj odredbi Zakona, kaže naša sagovornica, jeste sama vrednost poklona:

„Jasno je da pojedinačan poklon ne može da pređe 5% prosečne mesečne plate, ali ta odredba kaže i da ukupna vrednost poklona ne može da pređe iznos jedne prosečne mesečne plate, odatle onih 462 evra o kojima se priča na društvenim mrežama.

Ono što je nejasno – kad se kaže ukupna vrednost koju doktor može da primi, da li se misli na ukupnu vrednost svih poklona od jednog pacijenta u okviru jedne zahvalnosti? Da li to znači da jedan pacijent može doktoru da pokloni 5 parfema, 10 viskija ili 50 različitih poklona od kojih nijedan pojedinačno ne prelazi 5%, a ukupno svi zajedno ne prelaze tih 462 evra?“

Drugi sporan momenat, dodaje, jeste to što, pored broja pacijenata na koji se odnosi, nije preciziran ni vremenski period:

„Da li ova odredba znači da doktor ne može u nekom referentnom periodu, koji ovde nije propisan uopšte, da primi zbirno poklone od različitih pacijenata čija ukupna vrednost prelazi taj iznos? To je potpuno nejasno.“

Kako u tekstu Zakona nije pojašnjeno na šta se tačno misli, jedina opcija jeste da se lekar obrati etičkom odboru svoje zdravstvene ustanove za tumačenje, objašnjava naša sagovornica:

„Dakle, etički odbor bi lekaru rekao šta tačno znači ova odredba o ukupnoj vrednosti, a to po mom mišljenju nije dobro jer bi značilo da svaka ustanova pojedinačno odlučuje o ovome.“

Svi znamo da običaj davanja poklona lekarima u praksi postoji, a njeno mišljenje je da je namera iza ove odredbe bila da se ozakoni nešto što već jeste narodni običaj.

Sankcije i tumačenje Zakona

„Kršenje ovih odredbi tretira se kao prekršaj radne discipline, što znači da slede radno-pravne sankcije. U zavisnosti od pravila zdravstvene ustanove, lekar može da bude opomenut, upozoren, da mu se smanji plata ili konačno da dobije otkaz“, objašnjava naša sagovornica.

Kada je reč o tumačenju spornih odredbi, Kojovićeva ističe da je moguća situacija u kojoj bi lekar tužio zdravstvenu ustanovu zbog, na primer, otkaza na osnovu ovih odredbi, a u tom slučaju bi sud tumačio da li je Zakon prekršen ili ne.

вечерње НОВОСТИ

Zbog nevakcinisanja oduzimaće se čak i roditeljsko pravo

Država namerava da stane na put nesavesnim mamama i tatama i antivakcinalnom lobiju. U parničnom postupku dete bi privremeno dobijalo staratelja

DA li će prvaci, koji nisu primili obavezne vakcine, sestiti u školske klupe 1. septembra? Zakon kaže i "da" i "ne", jer je osnovno obrazovanje obavezno, ali je to i vakcinacija za određene zarazne bolesti. Neku vrstu rešenja pominjao je nedavno i ministar prosvete Mladen Šarčević, a podrazumeva da bi dete, privremeno, dobilo staratelja koji bi ga, umesto neodgovornih roditelja, odveo na vakcine.

Sudeći po reakcijama javnosti, izjava ministra Šarčevića da će "roditeljima, u krajnjoj instanci, biti oduzimana deca", izazvala je burne reakcije, ali stručnjaci su ove reči dočekali sa odobravanjem, uz napomenu da su to prve ozbiljnije mere da se stane na put sve jačem antivakcinalnom lobiju.

- Do sada je država pokazala da je nemoćna protiv antivakcinalista, jer nema pravu strategiju - kaže za "Novosti" jedan ugledni beogradski epidemiolog, koji želi da ostane anonimn. - Sve izrečene kazne su minimalne i poznato je da sanitarni inspektori koji su zaduženi za nadzor sprovođenja vakcinacije, pišu prijave protiv nesavesnih roditelja, ali one, uglavnom, ostaju mrtvo slovo na papiru.

Ipak, izgleda da ministrova izjava nije bila bez osnova, jer pravници su saglasni da se zakoni dopunjuju. Dakle ono što nije definisano u slovu zakona o obrazovanju i upisu u školu, definisano je Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, koji jasno obavezuje koje su to vakcine koje bi dete trebalo da primi do polaska u školu.

- U Zakonu o osnovnom obrazovanju i vaspitanju nedvosmisleno je navedeno da je škola dužna da sarađuje sa zdravstvenim ustanovama u sprovođenju zdravstvene zaštite dece - kaže Veselin Cerović, dugodogodnišnji advokat. - Dakle, ovi zakoni se dopunjuju i ne isključuju jedan drugi.

U Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja pojašnjavaju da sud u parničnom postupku može delimično da liši roditelje njihovog prava, odnosno da staratelj odlučuje o pravu deteta na zdravstvenu zaštitu.

- U tom slučaju, staratelj je taj koji će odvesti dete na vakcinaciju - kažu u Ministarstvu, što ipak ne znači da će se deca trajno oduzimati od nesavesnih roditelja, već će ih kod lekara voditi staratelj kojeg odredi država.

IZREČENO 119 PRESUDA DA bi se povećao broj vakcinisane dece, država se ne oslanja samo na strah, već je za nešto više od godinu dana izrekla 119 osuđujućih presuda roditeljima zbog neispunjavanja obaveze imunizacije dece. Tokom prošle i ove godine stiglo je 228 zahteva za pokretanje prekršajnog postupka. Roditeljima koji nisu vakcinisali svoju decu, do sada, izrečena je po jedna kazna od 5.000, 7.000, 50.000 dinara, dve kazne od 15.000 dinara, devet od 10.000 dinara i 22 kazne od 30.000 dinara. Takođe, kazne su predviđene i za one koji ne upišu decu u školu a za to nemaju opravdan razlog. One se kreću od 5.000 do 100.000 dinara.

Da država ima ozbiljnu nameru da stane na put neodgovornim mamama i tatama koji ne žele da vakcinišu svoju decu, svedoči i podatak da je za oko 70.000 mališana, koji bi ove godine trebalo da krenu u prvi razred, bila potrebna i potvrda o vakcinaciji.

- Nevakcinisano dete u kolektivu znači rizik, naročito za decu koja zbog nekog osnovnog oboljenja, kao što su imunodeficijencija i maligni tumor, nisu mogla da budu vakcinisana MMR vakcinom - kaže Ivana Begović Lazarević, epidemiolog Zavoda za javno zdravlje Beograda. - Jer, kada je reč o morbilima, jedno obolelo dete može da zarazi od 12 do 18 mališana u svom okruženju.

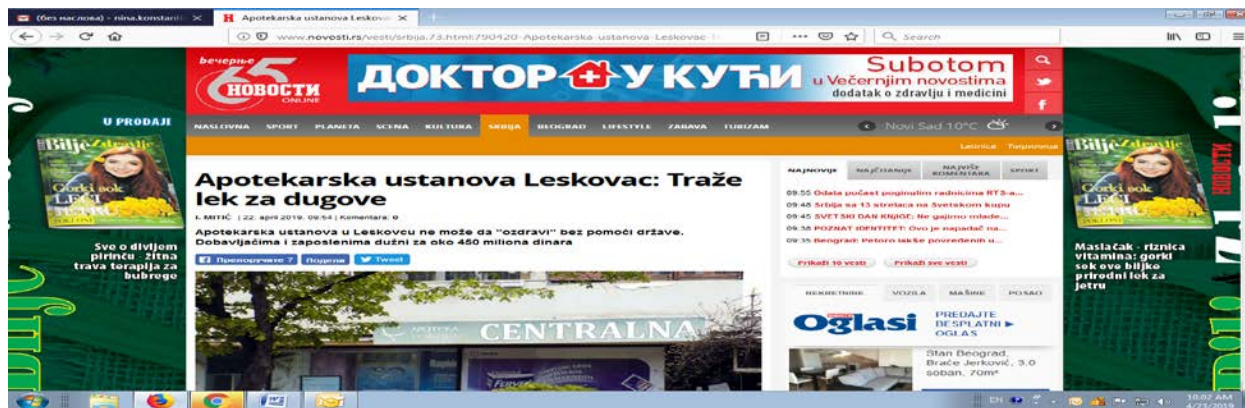
Svest o potrebi za vakcinacijom ipak raste, a razlog je, kažu stručnjaci, strah. Podaci za poslednjih pet godina pokazuju da je nakon pada broja vakcinisane dece, od 2014. do 2016, došlo do porasta u 2017. i 2018. godini.

- Porast obuhvata je naročito izražen kada je MMR vakcina u pitanju, gde je obuhvat dece u drugoj godini života porastao sa 84 odsto u 2017. na gotovo 99 odsto u 2018. godini - kaže Begović Lazarević. - To je rezultat nedavne epidemije malih boginja u kojoj je obolelo više od 2.000 osoba, bilo je i smrtnih slučajeva, što je uticalo na roditelje da vakcinišu decu. Međutim, i dalje je oko 50 odsto mališana uzrasta od dve do pet godina nevakcinisano MMR vakcinom.

OBAVEZA

PREMA zakonu, obavezne vakcine za decu su: protiv tuberkuloze, hepatitisa B, difterije, tetanusa, velikog kašlja, dečje paralize, oboljenja uzrokovanih bakterijom hemofilus influenzae tipa B, streptokokus pneumonije, morbila, zaušaka i rubele. Interesantno je napomenuti da u skandinavskim zemljama vakcinacija nije obavezna, ali je više od 95 odsto dece cepljeno.

вечерње НОВОСТИ

Apotekarska ustanova Leskovac: Traže lek za dugove

Apotekarska ustanova u Leskovcu ne može da "ozdravi" bez pomoći države. Dobavljačima i zaposlenima dužni za oko 450 miliona dinara

ODLUKA države da privatnim apotekama omogući izdavanje lekova na recept o trošku Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje (RFZO) je za leskovačku Apotekarsku ustanovu bila kobna, a stanje je takvo da bi i preostalih 15 zaposlenih, uz isplatu zaostalih zarada i otpremninu, rado napustilo radna mesta.

Pritom, računica pokazuje da se ukupan dug Apotekarske ustanove u gradu na Veternici kreće u rasponu između 410 i 450 miliona dinara. Dobavljačima su dužni 348, a za isplatu dvogodišnje zarade zaposlenima je potrebno još 30 miliona dinara...

- Iako praktično nema uslova za rad, činimo sve što je u našoj moći da posle razgovora sa osnivačima i dobavljačima uskoro izađemo u javnost sa nekakvim planom - kaže Živorad Denić, koji se ne tako davno prihvatio dužnosti direktora.

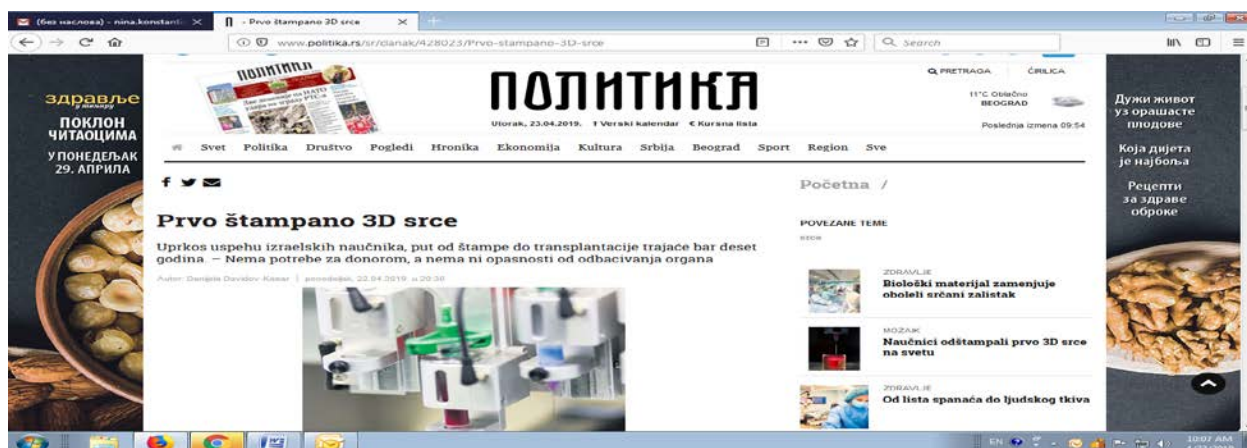
Propast se, saznajemo, zapravo naslutila 2009, kada je broj zaposlenih sa 165 povećan na 211, a onda je usledila već pomenuta odluka države iz 2013. Tri godine kasnije, učešće Apotekarske ustanove u ukupnom prometu lekova na teritoriji Jablaničkog okruga je spalo na manje od polovine. Sunovrat je nastavljen stavljanjem katanca na vrata desetina državnih, dok su u njihovoj blizini otvarane privatne apoteke. Tehnološki viškovi zaposlenih su rešavani uz isplatu zaostalih zarada i otpremnina, a sredstva je obezbedila država...

Do pronalaska rešenja, leskovačka lokalna samouprava će kao osnivač i ove godine iz svog budžeta za rad Apoteke izdvojiti 20 miliona dinara, ali je to nedovoljno za oporavak, pa se ono malo preostalih farmaceuta nada i pomoći države.

UKINUTA I MARŽA

NA otežano poslovanje Apotekarske ustanove je uticalo i uvođenje centralizovane javne nabavke lekova sa liste RFZO, što znači niže nabavne cene, ali i niže apsolutne vrednosti marže, te ukidanje rabata i drugih popusta koje su davali dobavljači, koji ih sada, na centralnom tenderu, već ugrađuju u nabavnu cenu leka.

ПОЛИТИКА

Prvo štampano 3D srce

Uprkos uspehu izraelskih naučnika, put od štampe do transplantacije traje bar deset godina. – Nema potrebe za donorom, a nema ni opasnosti od odbacivanja organa

Celim svetom odjeknula je vest koja je najavljena kao jedna od najvećih revolucija u oblasti medicine – naučnici u Izraelu uspeali su da naprave trodimenzionalno štampano srce s ljudskim tkivom i krvnim sudovima, od kojeg se mnogo očekuje u oblasti transplantacije.

Napravljeno srce ima veličinu zečjeg, a označeno je kao prvo koje je uspešno dizajnirano i štampano, snabdeveno ćelijama, krvnim sudovima i komorama. Naučnici su u nekim ranijim pokušajima štampali 3D strukturu srca, ali ne sa ćelijama i krvnim sudovima. Na Univerzitetu u Tel Avivu stručnjaci, koji su svoj rad objavili u časopisu „Napredna nauka”, pojasnili su da postoje mnogi izazovi pre nego što će u potpunosti trodimenzionalna štampana srca moći da se koriste za transplantacije kod pacijenata. Najpre je neophodno testiranje pronalaska na životinjama.

– Ovde je bioinženjeringom napravljeno veštačko srce od biološkog tkiva. Zaista bi bilo dobro kada bi to moglo da bude rešenje za transplantacije, ali treba imati na umu da je organizam kompleksna stvar i da ga je teško imitirati. Nama je za sada ovako nešto nezamislivo, ali videćemo šta će doneti budućnost – istakao je prof. dr Svetozar Putnik, direktor Klinike za kardiohirurgiju Kliničkog centra Srbije.

Oprezan je i prof. dr Zvonko Magić, koji se decenijama bavi medicinskim istraživanjima. On smatra da je ovo prvi korak kojim su prevaziđene tehničke prepreke.

– Koliko sam video, naučnici očekuju da će do eventualne primene štampanog srca u medicini proći 10 godina. Sada ih očekuju in vitro i in vivo eksperimenti na životinjama. U zavisnosti od tih rezultata krenuće se u kliničke studije i na ljudima. Dakle, ima još mnogo da se uradi do primene ovakvog srca kod pacijenata – dodao je dr Magić.

Prof. dr Vojin Rakić, direktor Centra za bioetičke studije i šef Unesco Katedre za bioetiku za Evropu, pojašnjava da se 3D tehnika štampanja koristi da bi se napravile biorazgradive „skele“ u obliku određenih organa. Na ovim malim „skelama“ uzgajaju se ćelije tkiva. Tako se prave novi organi.

– Transplantacije organa sa jednog čoveka na drugog sadrže etičke kontroverze. One uključuju izbor primalaca organa, moralne dileme i obaveze donorstva, liste čekanja za organe... S druge strane, štampanje organa radi njihovog transplantiranja lišeno je većih etičkih kontroverzi. U slučaju štampanja organa ne postoji potreba za donorom. Naime, sam pacijent je neka vrsta donora. On ustupa sopstveno tkivo kako bi se od njega odštampao organ za kojim ima potrebu usled oboljenja postojećeg organa. Jedine etičke dileme vezane su za bezbednost i efikasnost ove procedure. A upravo je bezbednost štampanja organa jedna od važnih prednosti ove procedure, jer oni ne mogu biti odbačeni. Telo ne odbacuje sopstveno tkivo – rekao je dr Rakić.

Smatra da je, za sada, realnije štampanje „jednostavnijih“ organa od srca, ali treba znati i da postoje manje „komplikovani“ organi koji su vitalni.

– Osim toga, kada štampanje srca postane realno, verovatno za desetak godina, biće učinjen značajan korak u smeru lečenja kardiovaskularnih oboljenja, koja su trenutno najrasprostranjeniji uzrok smrti u svetu – dodaje dr Rakić.

Vest o tome da postoji mogućnost da jednog dana bolesnici neće morati godinama da čekaju na spasonosni organ, uliva optimizam udruženjima pacijenata. Mladen Todić, predsednik Udruženja „Zajedno za novi život“, ističe da će ovaj pronalazak promeniti istoriju medicine, naročito transplantacione.

– Ono što je najbitnije, dovešće do spasavanja više života, pa se iskreno nadam da će lekari uspeti da odštampaju i jetru, bubrege, pluća, odnosno sve organe koji se mogu transplantirati. Nadam se da će testiranja krenuti u što kraćem roku i da se svi koji čekaju organ mogu nadati i ovoj vrsti transplantacije. Za sada se pacijenti koji su na listama čekanja za transplantaciju organa ipak oslanjaju na humanost naših ljudi koji će u za njih najtežim momentima biti dovoljno svesni da potpisivanjem saglasnosti za doniranje organa njihovih najmilijih kojima medicina više ne može pomoći čine jedan uzvišen i human gest – rekao je Todić.

Ovo nije jedini izum koji je poslednjih godina obeležio istoriju medicine u ovoj oblasti. Pre dve godine naučnici s tri američka univerziteta uspeali su da list spanaća pretvore u ljudsko tkivo. Istraživači su iskoristili sistem prenošenja tečnosti u listu spanaća i napravili funkcionalno ljudsko srčano tkivo, tako što su prvo izvukli biljne ćelije iz lista spanaća, a zatim kroz mrežu od celuloze ubrizgali tečnosti, plastične kuglice nalik krvnim ćelijama i žive ljudske ćelije srca, koje su formirale tkivo. Ova tehnika mogla bi jednog dana da dovede do uzgajanja zdravih srčanih mišića ili poboljša tretmane koji trenutno

stoje na raspolaganju pacijentima koji su doživeli srčani udar. Dosta se očekuje i od istraživanja o tome da li organi životinja mogu da se koriste za transplantacije kod ljudi. Međunarodni tim naučnika napravio je korak napred u ksenotransplantaciji ili presađivanju organa među različitim vrstama, stvarivši genetski modifikovane svinje čiji su organi pogodni za transplantaciju ljudima.

DNEVNE NOVINE **Kurir**

NEVEROVATAN PODUH VAT SRPSKIH LEKARA! Sve je bilo spremno da se SPASU 4 ŽIVOTA, angažovani su čak i POLICIJSKI PRESRETAČI! Svaki minut je bio bitan...

Nakon što su lekari specijalisti kod jedne pacijetkinje niškog Kliničkog centra, 11. aprila proglasili moždanu smrt, njeni organi su transplatirani u tela četiri osobe. Srce i jetru su dobile dve osobe iz Beograda, a bubrege dva pacijenta iz Niša.

Pre ovog do sada neviđenog zahvata beogradskih i niških lekara i sestara, porodica ove pacijetkinje je potpisala saglasnost za doniranje organa. Nakon uspešne, gotovo desetočasovne, kadaverične eksplantacije organa, koju je tim od tridesetak niških i beogradskih lekara i medicinskog osoblja, obavio u operacionoj sali Kliničkog centra Niš, srce i jetra uspešno su transplantirani u Beogradu, dok je nove bubrege, iste noći, dobilo dvoje niških pacijenata.

U ovom izuzetno specifičnom medicinskom poduhvatu učestvovalo je 30 hirurga, anesteziologa, nefrologa, radiologa i sestara gde su četiri osobe dobile novi život.

Operaciona sala bila je spremna, a niški tim lekara, dočekaao je kolege iz Beograda, koje su u pratnji policije i vozila presretača, iz prestonice u Niš stigli za gotovo sat vremena.

- Pre svega ogromna zahvalnost porodici, koja je u teškim trenucima za njih, imala dovoljno snage, da davanjem saglasnosti omogući da život, nekim drugim ljudima bude produžen i kvalitetniji, a iskreno se zahvaljujem i ponosan sam na kompletan tim, svim lekarima, sestrama i osoblju koji su još jednom pokazali, da su dovoljno edukovani i stručni da u datom trenutku potpuno spremno odreaguju i budu na visini zadatka, istakao je prof. dr Zoran Radovanović, generalni direktor KC Niš.

Nakon uspešne transplantacije, prilika, da svoj život nastave sa novim bubregom, ukazala se 21-godišnjem Aleksandru Mladenoviću iz niškog sela Čokot i 55- godišnjoj Nišliji, Dušici Stojanović, koji su nakon dugogodišnjeg lečenja i mnogih dijaliza, bili izabrani kao najpodudarniji primaoci organa. Oni se sada, uspešno oporavljaju na Klinici za nefrologiju KC Niš.

- Na dijalizi sam 4 godine, i bila sam iznenađena, nisam se nadala još, ali najgore je prošlo, sad se nadam da će ići na bolje, rekla je Dušica.

Aleksandar je takođe srećan što mu je darovan novi život.

- Dobro se osećam i sada je sve u redu, nema problema, ovo za mene znači lep život ubuduće, nada se dvadesetjednogodišnji Aleksandar.

Lekari specijalisti, koji su učestvovali u samoj eksplantaciji i transplantaciji, ali i oni koji postoperativno brinu o njima, kažu da su oba pacijenta u stabilnom kliničkom stanju.

-Pacijentkinja je nakon potvrđivanja moždane smrti od strane neurologa, prebačena na Kliniku za anesteziju radi praćenja vitalnih funkcija i različitih laboratorijskih i dijagnostičkih procedura i zaista sam ponosan, pre svega na naš tim, ali i na beogradski, jer smo munjevito brzo reagovali i pristupili eksplantaciji organa zajedno sa njima, te je, kao što možete čuti i videti, sve prošlo u najboljem redu, izjavio je dr Goran Milišević, anesteziolog i deo tima za transplantaciju niškog Kliničkog centra.

Osim Nišlija, Aleksandra i Dušice, zahvaljujući humanosti i odgovornosti porodice donora, „novi život“ nakon transplantacije, započinju i dvoje pacijenata iz Beograda, kojima su presađeni srce i jetra.

U ovom trenutku više od dve hiljade ljudi u Srbiji čeka na transplantaciju srca, jetre, rožnjače, bubrega i pluća.

DNEVNE NOVINE
Kurir

GRADANI NE MARE ZA ORALNO ZDRAVLJE: Svaki deseti Srbin nema nijedan zub!

Razlog ljudi izbegavaju zubare zbog troškova stomatoloških usluga, ali i nedovoljno razvijene svesti o posledicama po zdravlje koje izaziva loša oralna higijena

Nedavno su povodom Svetskog dana oralnog zdravlja objavljeni alarmantni podaci da čak 700.000 građana Srbije nema nijedan zub i da samo polovina stanovništva redovno pere zube!

Ovu poraznu statistiku stručnjaci objašnjavaju nametanjem troška za stomatološke usluge, ali i nedovoljno razvijenom svesti o važnosti zuba i posledicama po zdravlje koje izaziva loša oralna higijena, budući da se gubitkom samo jednog zuba ugrožava skladnost lica i otežava žvakanje hrane.

Naime, do 2005. lečenje zuba bilo je besplatno i svako je mogao bez dinara da ih popravlja. Samo godinu dana kasnije, posete zubaru smanjuju se za 44 odsto, a sve zbog obaveze da se i u državne ordinacije nosi novčanik. Danas statistika Instituta za javno zdravlje "Batut" pokazuje da svaki deseti stanovnik Srbije nema nijedan svoj zub u vilici!

- Stomatološke usluge, izmenom zakonske regulative 2006, više se ne obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, pa građani već 13 godina plaćaju punu cenu, u državnom ili privatnom sektoru zdravstva - objašnjavaju za Kurir iz Zavoda za javno zdravlje.

Kako bi manje plaćali, građani zubobolju ublažuju lekovima, a posetu zubaru obavljaju tek kad zubu nema spasa i gotov je za vađenje.

Međutim, stomatolog Jovan Cabunac ističe "da je nedovoljno razvijena svest o važnosti zuba":

- Da se problem javio sada, od kada se popravke plaćaju, onda bi problem bio u novcu. Ovako je novac na drugom mestu. Nema problem, ne postoji navika odlaska kod zubara. Loše navike poput prekomernog unošenja šećera, alkohola i cigareta narušavaju oralno zdravlje, što u celom organizmu stvara ozbiljne probleme.

Cabunac dodaje i da je "jedan od primarnih segmenata neodlaska kod zubara strah od bola, igle i zvuka stomatološke mašine".

Najčešći problemi koji se javljaju su nastanak karijesa, pulpitis, gangrena i parodontitis, koji potpuno razara tkiva zuba i dovodi do njihovog ispadanja.

Ipak, građani Srbije određene starosne dobi i zdravstvenog stanja imaju pravo na besplatne stomatološke usluge, dok Stomatološki fakultet u Pančevu radi besplatne preglede, popravke i vađenje zuba, u okviru vežbi koje studenti imaju. Pregledi i popravke se vrše tokom cele godine.

Ko ne plaća popravku

- Trudnice i porodilje (do godinu dana deteta)
- Deca uzrasta do 18 godina
- Stariji od 65 godina (pravo na protetiku, uz participaciju)
- Nezaposleni (od socijalnog dobijaju potvrdu za besplatnu popravku zuba)
- Svi građani kojima je neophodna prva pomoć
- Punoletne osobe s teškim invaliditetom ili duševno ometene u razvoju, kao i oni s teškim deformitetom lica i vilica
- Studenti do 26 godina (u studentskim poliklinikama)

Posledice gubitka zuba

- deformisan izgled lica
- nastanak upalnih procesa
- neprijatan zadah, mučnina i povraćanje
- ubrzava se proces gubitka vilične kosti
- bol, otežan govor i žvakanje
- problemi s varenjem, oštećenja na pankreasu
- stvaranje čira na želucu
- utiče i na psihu pojedinca

Činjenice

Uzroci propadanja zuba

- neodržavanje oralne higijene
- neredovni odlasci kod zubara
- loše životne navike
- loš kvalitet zuba

Brojke

- 700 hiljada građana nema nijedan zub
- 50 odsto stanovništva ne pere zube redovno
- 733 privatne stomatoloških ordinacije postoje u Beogradu
- 317 stomatologa radi u beogradskim domovima zdravlja

VAGE I DUŽINOMETRI ZA PORODILIŠTA U SRBIJI Još jedna uspešna akcija "Blic fondacije" za pomoć najmlađima

"Blic fondacija" je još jednom pomogla srpskim porodilištima, ovoga puta kupovinom elektronskih vaga i dužinometa, kojih nije bilo u ustanovama za novorođenčad.

Uz pomoć donatora obezbeđen je deo novca za kupovinu ovih aparata i tako će novorođene bebe imati tretman po svim svetskim i evropskim standardima. Lekari smatraju da su aparati nemerljivo važni za rano otkrivanje mogućih problema, naročito kod dece rođene sa malom telesnom dužinom ili neadekvatnom težinom.

Važnost opremanja srpskih porodilišta električnim vagama i dužinomernima prepoznala je primarijus dr Svetlana Milenković, neonatolog u GAK-u u Višegradskoj, koja je i pokrenula celu ovu akciju u okviru studije "Novi nacionalni standardi novorođenčadi u Srbiji", čiji je rukovodilac. Cilj je da se standardizuju parametri težine, dužine i obima glave novorođenčadi, koji zbog neadekvatnih vrednosti mogu da dovedu do zdravstvenih problema u razvoju dece. Za neke od njih vrlo je važno da se uoče odmah po rođenju kako bi se ranim otkrivanjem umanjili problemi dece i porodice, ali i države, koju zbog neblagovremeno utvrđene dijagnoze njihovo lečenje može znatno skuplje da košta.

Doktorka Milenković, koja se zdravljem dece bavi već tri decenije, zato je veoma zahvalna "Blic fondaciji" što je prepoznala važnost ovog projekta.

- U srpskim porodilištima nisu postojali dužinomerni, dok su vage bile stare, mehaničke i zbog toga neprecizne. Ovim projektom, koji je odobrila i Komisija Ministarstva zdravlja, to se treba promeniti i definisati nove percentilne telesne mase za novorođenčad. Uz pomoć novih aparata sada će moći na vreme da se otkriju deca čija se težina nalazi ispod granice. Ta novorođenčad su 4-5 puta u većem riziku od perinatalnog smrtnog ishoda. U ranom neonatalnom periodu kod ove dece postoje brojni zdravstveni problemi, a u kasnijem uzrastu iz ove grupe se regrutuju deca s niskim rastom, hipertenzijom, dijabetesom, metaboličkim sindromom, kardiovaskularnim bolestima, PCO sindromom, osteoporozom - objašnjava dr Milenković, zahvaljujući se "Blic fondaciji", koja je po ko zna koji put pokazala da ima sluha za humanitarne akcije, ali i za one koje su značajne za zdravlje dece.

A donator koji je prepoznao značaj ove akcije je JP "Elektroprivreda Srbije", koje je obezbedilo deo novca za nabavku elektronskih vaga i dužinomernara.

- EPS je društveno odgovorna kompanija koja daje podršku razvoju zajednice u svim oblastima od šireg društvenog značaja. To se posebno odnosi na projekte usmerene na podršku najmlađima, koje prepoznaje kao direktno ulaganje u budućnost i u širem kontekstu kao podršku porodici, osnovi svakog zdravog društva. Prepoznali smo i nacionalni značaj praćenja pravilnog razvoja dece od prvog dana i zato smo se priključili akciji doniranja sredstava za nabavku digitalnih vaga za bebe i dužinomernara da bi sve zdravstvene ustanove u Srbiji bile opremljene identičnim uređajima po svetskim standardima. Pomagali smo i mnoge druge projekte, a to ćemo raditi i ubuduće jer time pokazujemo koliko je veliko srce ove kompanije za humanitarne akcije - kažu u EPS-u.

Kako da pomognete

Svi ljudi dobre volje koji žele da pomognu deci mogu da pošalju SMS na humanitarni broj 2552 ili da uplate sredstva na dinarski tekući račun "Blic fondacije": 2750010221949709 90 ili na devizne račune 10221949724 45 - za uplate u evrima; 10221949711 84 - za uplate u švajcarskim francima i 10221949717 66 - za uplate u dolarima, Societe Generale Srbija, Beograd.

Za našu decu

Cena poruke 100 dinara

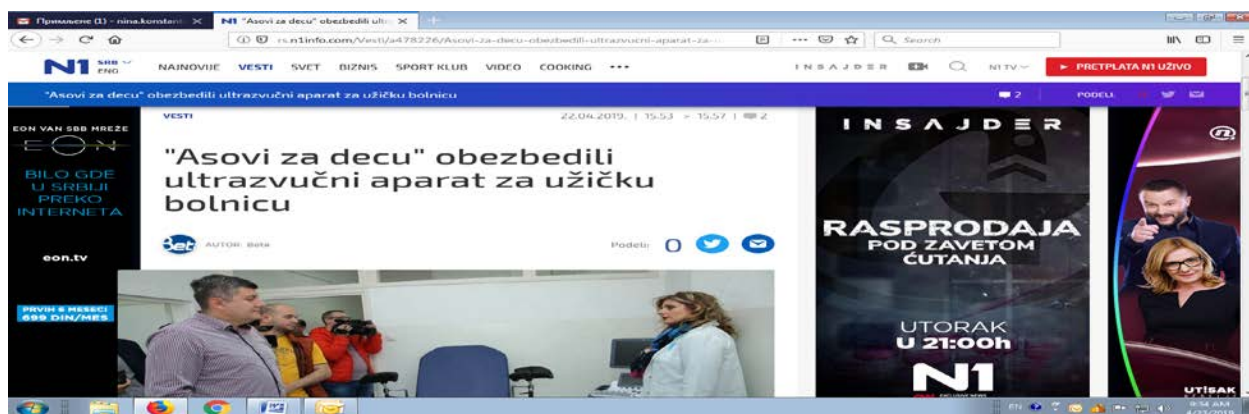
Važi za sve mreže

Dinarski račun:

2750010221949709 90

Societe Generale Srbija

POMOGLI: Bolji uslovi života za više od 450 mališana OBNOVILI: Jedino dečje očno odeljenje u Srbiji
OBNOVILI: Mlečnu kuhinju na Institutu za majku i dete IZGRADILI: Deset kuća za poplavljene u
Obrenovcu, četiri za ugrožene OBNOVILI: Odeljenje neurologije u valjevskoj bolnici OBEZBEDILI: Aparate
za dijagnostikovanje oštećenja sluha kod novorođenčadi u svih 56 porodilišta u Srbiji obnovili: Odeljenje
ginekologije i deo Porodilišta u Vršcu obezbedili: Ambulantno vozilo, medicinsku i opremu za vešeraj
Opštoj bolnici u Boru

"Asovi za decu" obezbedili ultrazvučni aparat za užičku bolnicu

Novi ultrazvučni aparat za regionalni Odsek za fertilitet i sterilitet Opšte bolnice u Užicu obezbeđen je dobrotvornom fudbalskom utakmicom "Asovi za decu Zapadne Srbije", saopštila je Exit fondacija.

Ta organizacija je sa aktivistima Jovanom Simićem i Zoranom Milovanovićem bila inicijator velikog humanitarnog fudbalskog meča koji je održan u aprilu 2017. u Užicu, kada su prikupljena inicijalna sredstva za nabavku novog aparata.

Predsednik Upravnog odbora Exit fondacije Ivan Petrović rekao je da je akcija "Asovi za decu Zapadne Srbije" danas uspešno završena.

"Pokazano je kolika je snaga društvene akcije kada je cela zajednica uključena. Veliku zahvalnost dugujemo svima koji su učestvovali, počev od fudbalskih legendi, gledalaca, pojedinaca koji su slali sms poruke, do naših prijatelja poput kompanije Nordeus", kazao je Petrović.

Osnivač humanitarne organizacije "Zajedno za život" Jovan Simić ocenio je da sport i humanost "daju pravu fuziju" koja na kraju rezultira velikim uspesima.

"Ovog puta to je nabavka novog ultrazvučnog aparata, za koji se nadam da će biti od velike pomoći građanima Užica i okolnih mesta", naveo je Simić.

Organizatori utakmice "Asovi za decu Zapadne Srbije" su i Grad Užice, Udruženje građana "Roditelj-Užice", kao i humanitarni aktivista akcije "Bitka za bebe" Zoran Milovanović.

Milovanović je rekao da će nabavkom savremenog ultrazvučnog aparata u Užicu moći da se obave prve analize vantelesne oplodnje bez odlaska u druge centre u Srbiji.

"Srećan sam što smo napokon i posle dve godine uspeli da završimo jednu humanu priču, veoma bitnu za sve porodice koje ne mogu da se ostvare kao roditelji prirodnim putem iz celog Zlatiborskog okruga", kazao je on.

Na utakmici "Asovi za decu Zapadne Srbije", održana u Užicu u aprilu pre dve godine, humanost su pokazali Milovan Rajevac, Radovan Ćurčić, Ljubinko Drulović, Zoran Njeguš, Damir Čakar i druge fudbalske legende.

Posle prve dobrotvorne fudbalske utakmice koju je Exit fondacija organizovala sa najvećim legendama srpskog fudbala na stadionu Fudbalskog kluba "Partizan" 2016, prikupljeno je više od 120.000 evra za izgradnju NURDOR hemato-onkološkog dečjeg odeljenja Kliničkog centra u Nišu, koji je otvoren u maju prošle godine.

Škola za odvikavanje od pušenja

Nova radna grupa za odvikavanje od pušenja će se formirati 22.04.2019. od 18h u Domu zdravlja "Novi Sad", objekat u Rumenačkoj br. 102. Traje 5 dana i besplatna je.

Možete se prijaviti na tel:064/8088120, mejl:cpznovisad@gmail.com ili doći lično.